

Om Örebroregionen är attraktiv för välutbildade så ökar konkurrenskraften

Nerikes Allehanda den 19 mars 2019

Sverige har under flera årtionden byggt ut kapaciteten inom högre utbildning, såväl antalet lärosäten som antalet utbildningsplatser har expanderat kraftigt. Expansionen har främst skett regionalt, det vill säga utanför storstadsområdena. Men ser vi till andelen högutbildade inom det regionala näringslivet, i företag med verksamhet inom endast en region, är högutbildade fortfarande få. Exempelvis lider Karlskoga och Lindesberg brist på högutbildad personal. Studenterna har en benägenhet att flytta till annan region efter avslutad utbildning.

Samtidigt krävs det att kompetensförsörjningen fungerar i hela landet för att Sverige ska vara konkurrenskraftigt. Forskningen visar att tillgång på humankapital är en av de mest betydelsefulla faktorerna för regionalekonomisk utveckling. När andelen högutbildade i regionen ökar ger det multiplikatoreffekter som följer av ökade regionala inkomster. Den kunskapspridning som sker mellan regionens högutbildade påverkar även företagets produktivitet positivt. Dessutom innebär ökad rörlighet för högutbildade på arbetsmarknaden att företagets innovationsbenägenhet ökar.

Kunskap, och kanske ännu viktigare, rätt kunskap som drivs av de regionala näringslivsbehoven är alltså ett kritiskt element i en strategi som syftar till att bibehålla eller stärka en regions ekonomiska ställning. Det handlar dels om att bygga upp en regional kunskapsbas, dels om att kunskapen sprids och genererar samhällliga nyttigheter.

Hur lyckas då Örebroregionen behålla sina studenter? Enligt specialbearbetad statistik från SCB visar det sig att bland män som examinerats från Örebro universitet inom teknik och teknisk industri har andelen som stannar kvar i regionen minskat från 60 procent 2007 till 50 procent 2017. Män rör på sig mer och flyttar till storstäderna i högre utsträckning än kvinnor även om kvinnor också har rört på sig mer än de gjorde för 10 år sedan. Mottagarorter är Stockholm, Karlstad och Västerås.

Samtidigt är det ungefär var fjärde individ som vuxit upp inom Örebroregionen som flyttar tillbaka efter examen. Något fler kvinnor och personer med barn flyttar tillbaka. Tyvärr är det betydligt lägre nivåer än vad som gäller för till exempel Västerås och Linköping.

Örebros förmåga att behålla eller stärka sin konkurrenskraft är beroende av kapaciteten att både höja nivån på regionens humankapital, men också att lyckas få de högutbildade att stanna kvar i regionen efter avslutad utbildning. Ett alternativ är att attrahera högutbildade från andra universitet inom eller utanför landet. Då krävs att regionen är tillräckligt attraktiv och kan erbjuda konkurrenskraftiga möjligheter till karriär, konkurrenskraftiga löner, bostäder och infrastruktur. Signalerna från de rörliga studenterna och förhållandevis få hemvändarna är att det finns en hemläxa att göra.

Martin Andersson

Johan Eklund

Pernilla Norlin